Nr. 25. Kraków, Piątek 14 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: **Ulica Reformacka Nr. 7** Telefon Nr. 2014

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp.
Cena numeru **3000 Mkp.**

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp.
Załączniki wedle umowy.

Administracja: **Ulica Dunajewskiego Nr. 5** Telefon Nr. 1310

KURJER GIEŁDOWY

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 14 września. Otwarcie giełdy godz. 10-ta. Berlin 0.000006. Holandja 221.25. Nowy York 562.50. Londyn 25.58. Paryż 32.40. Medjolan 24.85. Praga 16.85. Budapeszt 0.03. Bukareszt 2.55. Belgrad 6.00. Sofja 5.55. Warszawa 0.0020. Wiedeń 0.0079 i jedna czwarta; austr. korona stemplowana 0.0079.

Zurych, 14 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,00000.54, Holandja 222 1/4, Nowy Jork 564 1/2, Londyn 25.64, Paryż 32.60, Medjolan 24.95, Bruksela —, Praga 16.92 1/2, Budapeszt 0.3, Bukareszt 2.55, Belgrad 6,10 Sofja 5.55, Warszawa 0.0020, Wiedeń 0.0079 5/8 Austr. korona stemplowana 0.0079 1/2.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 14 września (tel. wł.) Waluty: Marka polska 0.23 1/2—0.24 1/2, marka niem. 00067, korony czeskie 2103, franki szwajc. 12440, francuskie 4045, funty ang. 319.700 dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa 0.23 1/2—0.24 1/2, Berlin 0007 Praga 2121, Zurych 12555, Paryż 4092, Nowy Jork 70935. Londyn 321500.

Giełda efektów: Zieleniewski 500.000 Fanto 5,450.000 Karpaty galicyjskie 700.000 Galicja 34,000.000, Schodnica 2,360.000 Siersza 306.500 Lwów-Czerniowce —.— Kolej północna 24.000.000, Alpine Montan 776.000, Huta Poldi 1.102.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 14 września. Nowy Jork 90,174.000, Londyn 408,975.000, Paryż 5,226.900, Szwajcarja 15,960.000, Praga 2,693.250. Wiedeń 12.768.

TELEGRAMY

Anglja przeciw Włochom

Londyn, 14 września. „Times“ donosi, że Anglja nie zgodziła się na formułę włoską, według której Włochy stosownie do własnego uznania, miały ustalić dzień ewakuacji Korfu. „Daily Tel.“ pisze, że jeżeli Mussolini nie poczyni ustępstw w kwestji ewakuacji Korfu, Anglja poczyni odpowiednie kroki u Ligi Narodów, poczem zażąda ewakuacji Korfu. Dziennik zaznacza dalej, że wizyta marszałka Francji Francheta d'esperaya w Belgradzie winna ostrzec Włochy, aby były ostrożne w sprawie Rjeki i w razie doprowadzenia do zawikłań były przygotowane na to, że będą miały licznych przeciwników.

Paryż, 14 września. Jak donosi „Petit Parisien“ konferencja ambasadorów zamierza pozostawić Włochom na ewakuację Korfu czas dłuższy niż pierwotnie planowano, w każdym jednakże nie przekraczający ostatnich dni września. Gdyby Włochy nie zgodziły się na to, Anglja zastrzegłaby sobie swobodę działania. Lord Greve zakomunikował wczoraj konferencji ambasadorów o takiej dyrektywie rządu angielskiego.

WŁOSI WZMACNIAJĄ GARNIZON NA KORFU.

Wiedeń, 14 września. Wedle wiadomości ze źródeł angielskich, mieli Włosi wzmocnić garnizon na Korfu a nadto założyć miny między wyspą a lądem stałym.

Nowe rozruchy drożyźniane w Bytomiu

2 robotników zabitych, kilkunastu rannych

Katowice, 14 września. Agencja Wolffa donosi z Bytomia, że, według ostatnich wiadomości, podczas wczorajszych zaburzeń zginęły dwie osoby, jedna jest ciężko ranna, a sześć lekko. Wczoraj późnym wieczorem wybijano w różnych punktach miasta szyby wystawowe sklepów, do grabieży jednak nie przyszło. Ratusz wyglądał w nocy, jak obóz wojenny. Kilka oddziałów policji bezpieczeństwa było w pogotowiu. Przed tutejszym targiem poczynione zostały nadzwyczajne środki bezpieczeństwa. Na kopalniach Hohenzollern, Kastencentrum „Heinisch wybuchł strajk. Dziś przedpołudniem na dziedzińcu kopalni Heinisch odbyło się zebranie załogi. Robotnicy planują urządzenie pochodu demonstracyjnego przez ulice miasta.

Bytom, 14 września. Wolff donosi: Wskutek nadzwyczajnego wzrostu drożyzny, rosnącej z godziny na godzinę, odbyły się tutaj wczoraj w południe demonstracje ludności robotniczej. Policja nie mogła chwilowo przywrócić spokoju. Jak donoszą ze zarządów kilku kopalń odbyły się tam zebrania rad załogowych. Do godziny 5 popołudniu pracowano normalnie, chociaż liczba pracujących była mniejsza niż zwykle.

W godzinach popołudniowych demonstracje przybrały większe rozmiary. Tłum wtargnął w kilku punktach do sklepów, usiłując je splądrować. Policja była zmuszona dać 50 strzałów, przyczem jeden robotnik został zabity, inny ciężko ranny. Dwie inne osoby doznały lekkich obrażeń. Aresztowano 10 osób. Po godzinie 7 wieczorem rozległy się w centrum miasta ponowne strzały karabinowe. O godzinie 8 wieczorem zapanował w mieście spokój.

Przebieg zamachu stanu w Hiszpanji

Madryt, 14 września. Generał gubernator Katalonji wystosował do króla depeszę, w której domaga się od króla usunięcia gabinetu hiszpańskiego. W Barcelonie ogłoszono stan oblężenia. W różnych okręgach Katalonii wojsko objęło władzę. Gabinet hiszpański postanowił zatrzymać władzę w swoich rękach. Dzienniki przypominają, że generał gubernator Katalonji niedawno wypowiedział się przeciwko zaniechaniu operacyj wojennych w Marokku.

Paryż, 14 września. Donoszą z Barcelony, że rządy w prowincji Katalonji objął generał Lessada. Komunikat oficjalny, wydany o wczorajszem nocnem posiedzeniu rządu centralnego oświadcza, że rząd ten pozostanie na posterunku i ustąpi jedynie pod presją gwałtu. Król ma dzisiaj powrócić do Madrytu.

Wiedeń, 14 września. „Neue Freie Presse“ donosi z Barcelony: Król powrócił z San Sebastian do Madrytu. Gabinet obraduje w permanencji pod osłoną wojska, które pozostało wierne rządowi. Rewolta skierowana jest ty[illegible] ądowi, a nie przeciw królowi, ani przeciw dynastji. W Barcelonie ogłoszono odezwę, oświadczającą, że prezydent ministrów i minister spraw zagranicznych zostali postawieni w stan oskarżenia oraz zawiadamiającą, że będzie utworzony nowy rząd, który będzie pozostawał pod ochroną władz wojskowych. Minister spraw zagraniczych znajduje się w więzieniu w San Sebastian.

Wiedeń, 14 września. „Neue freie Presse“ donosi z Barcelony: Liczne garnizony przyłączyły się do ruchu, między innymi garnizon w Saragossie i Sewilli, natomiast garnizon w Madrycie pozostał wierny rządowi.

Zwrot w polityce Niemiec wobec Francji

Niemcy muszą ponieść konsekwencje przegranej wojny

Paryż, 14 września. We francuskich kołach politycznych oświadczenie kanclerza Stresemanna, złożone przedstawicielom prasy, komentowane jest jako zwrot w polityce Niemiec wobec Francji. Szczególny nacisk koła te kładą na zdanie kanclerza, iż stosowanie przez Niemców polityki biernego oporu w żadnym razie nie doprowadzi do rozwiązania kwestji Ruhry. Podnoszony jest również fakt, że kanclerz wspomniał o konieczności zgodnego współżycia z Francją. Znamienem jest także, zdaniem kół francuskich, oświadczenie kanclerza, iż Niemcy powinny wreszcie zrozumieć, że wojnę przegrały i muszą ponieść konsekwencje tego faktu.

Berlin, 14 września. Konwent seniorów parlamentu Rzeszy po wysłuchaniu opinji przedstawiciela rządu, że rokowania zarówno w sprawach polityki zagranicznej ,jak i w sprawach finansowych są w toku w chwili obecnej, i że wobec tego rząd nie jest w stanie udzielać w tych sprawach ostatecznych informacyj i powziął uchwałę, w której wypowiada się przeciw niezwłocznemu zwołaniu parlamentu.

Jugosławia nie czyni przygotowań wojennych

Berlin, 14 września. Tutejszy poseł jugosłowiański dementuje oficjalnie wiadomość o rzekomych przygotowaniach wojskowych Jugosławji, przeciwnie, w Belgradzie panuje przekonanie, że konflikt w sprawie Rjeki da się zlikwidować na drodze pokojowej. Minister Rybar powrócił z Rzymu do Belgradu, aby zreferować w ministerstwie spraw zagranicznych wynik pertraktacyj, prowadzonych z włoską komisją dla spraw Rjeki.

Rzym, 14 września. W tutejszych kołach politycznych uważają wszelkie alarmujące pogłoski w sprawie Rjeki, rozpowszechniane specjalnie przez Agencje wiedeńskie i koła jugosłowiańskie za przesądzone i tendencyjne. Przeciwnie w ciągu dwóch ostatnich dni daje się zauważyć wyraźne uspokojenie i ogólne odprężenie sytuacji. W Rzymie panuje przekonanie, że sprawa zostanie uregulowana polubownie.

Paryż, 14 września. Wysłana do Genewy i do Aten nota konferencji ambasadorów domaga się przeprowadzenia ewakuacji Korfu do dnia 27-go września w razie jeżeli dnia 27 września w raporcie międzynarodowej komisji śledczej zostanie stwierdzone, że Grecja nie uczyniła wszystkiego co od niej zależało, celem wykrycia i ukarania morderców. Włochy otrzymają tytułem odszkodowania 50 miljonów lirów złożonych przez władze greckie.

Giełdy zagraniczne

GIEŁDY PIENIĘŻNE.

Nowy York, 13 września. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5%. Przekaz na Londyn 454.12. Przekaz na Londyn na 60 dni 451.12. Przekaz na Paryż 574. Przekaz na Amsterdam 39.35. Przekaz na Kopenhagę 18.08. Przekaz na Pragę 2.99.

Praga, 13 września. Dewizy. Amsterdam 13.37 i pół. Chrystjania 550. Kopenhaga 619. Sztokholm 907. Zurych 611 i pół. Londyn 154. Nowy York 34. Wiedeń 487 i pół. Marki polskie 1.30. Paryż 193 i pół.

Paryż, 13 września. Weksle. Ameryka 17.42. Anglja 79.24. Holandja 687. Włochy 76.60. Szwajcarja 311 i pół. Hiszpanja 232. Bukareszt 800. Praga 50.00. Sztokholm 463 i jedna czwarta.

Londyn, 13 września. Weksle. Paryż 79.27 i pół. Belgja 95.75. Szwajcarja 25.47 i pół. Holandja 1154 i siedm ósmych. Nowy York 454.25. Hiszpanja 34.00. Włochy 103.50. Niemcy 440.000.000. Wiedeń 322.500. Bukareszt 980.

Giełdy towarowe

Nowy York, 13 września. Targ bawełny, dowóz do portu Atlantyku i Golfu 29000, wywóz do Anglji —.—, wywóz na kontynent 5000. Targ miejscowy middling 28.65. Tendencja mało ustalona.

Targ terminowy: wrzesień 27.52, październik 27.50, listopad 27.37, grudzień 27.20, styczeń 26.77, marzec 26.78, maj 26.72, lipiec 26.38.

Nowy Orlean, 13 września. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 27.50.

Targ terminowy: październik 26.77, grudzień 26.71, styczeń 26.52, marzec 26.53, maj 26.32.

Brema, 13 września. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople loco za 1 kg. notowanie przy zamknięciu targu 65.888.430 nominalnie.

Liverpool, 13 września. Targ bawełny. Obroty 7000, dowóz 5000, brazylijska 14 punktów, egipska od 20—35 punktów niżej. Targ miejscowy 17.29. Tendencja silna.

Terminy: sierpień 16.23, wrzesień 15.45, październik 15.25, listopad 15.17, grudzień 15.02, styczeń 14.90, luty 14.84, marzec 14.79, kwiecień 14.69, maj 14.58, czerwiec 14.43, lipiec 14.08.

Chicago, 14 września. Giełda zbożowa: Pszenica na wrzesień 99 i siedm ósmych, na grudzień 103, kukurudza na wrzesień 84 i trzy ósme, na grudzień 68, owies na wrzesień 38 i trzy czwarte, na grudzień 39 i pięć ósmych, żyto na wrzesień 67, na grudzień 69 i pół.

TELEGRAMY

Wieści z Gdańska

Gdańsk, 14 września. Z dniem dzisiejszym wchodzi w życie w komunikacji między Gdańskiem a Polską — Gdańskiem a Niemcami oraz Gdańskiem a innemi państwami nowa, znacznie podwyższona taryfa pocztowa i telegraficzna. Taryfa pocztowa i telegraficzna w komunikacji między Gdańskiem a Polską oparta będzie na złotych frankach. Opłata za jedno słowo telegramu wynosić będzie 7 centów złotych, opłata za 3 minutową rozmowę telefoniczną do 26 klmtr. 25 centów złotych.

Gdańsk, 14 września. Zarobek dzienny robotnika portowego na okres od dnia dzisiejszego do 15 bm. włącznie ustalono w kwocie 100 miljonów dziennie.

Gdańsk, 14 września. W dniu wczorajszym rozpoczęły się tutaj obrady 13 dorocznego zjazdu niemieckich lekarzy neurologów. Na inauguracyjnem posiedzeniu zjazdu wygłoszono cały szereg przemówień o charakterze politycznym. Przemawiał m. i. prezes senatu Sahm, który zaznaczył, że Gdańsk nigdy nie zrezygnuje ze swego niemieckiego charakteru.

Walka przeciw handlowi żywym towarem

Genewa, 14 września. W komisji dla spraw społecznych i ogólnych, referent Franciszek Sokal, przedstawił dotychczasowe wyniki prac Ligi w zakresie walki przeciwko handlowi kobietami i dziećmi, podkreślając specjalnie co Polska uczyniła w tej mierze. W toku dyskusji wysunięto wniosek, wzywający państwa do ratyfikowania konwencji z roku 1921, oraz dezyderat, aby do policji obyczajowej przyjmowano odtąd również kobiety. Zatwierdzono projekt utworzenia komisji rzeczoznawców dla zbadania w poszczególnych krajach spraw handlu kobietami i dziećmi. Państwa sprawujące mandaty, wezwano do uporządkowania na terytorjach pod ich mandat stosunków w zakresie handlu kobietami. W państwach, w których istnieją domy publiczne oraz reglementacja prostytucji, wezwano do umotywowania istnienia i działalności tej instytucji. Delegat Sokal, wybrany został sprawozdawcą komisji na plenum zgromadzenia.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 14 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	13/IX.
P. T. H. I—V em.	89—82	87—92
„Impex"		1.2—1,25
„Pharma" (B. Jawornicki)	200—185	195—200
Bracia Rolniccy I em.		
„Polski Glob"	7,5	
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	29—24.5	25—28,5
Zieleniewski I—IV em.	**2075—1950**	**2050—2150**
Warsz. Parowozy I—III em.	117—114	125—130
H. Cegielski, Poznań I—IX	**187—145**	**155—160**
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em.	185—162	180—190
„Pocisk"		
Automotor		
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**2850—2750**	**2800—2900**
Siersza	**1300—1250**	**1250—1320**
Tepege I—IV em.	**830—795**	**800 860-840**
Polska Nafta	115—105	110—126
Olkos	750	800
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	140—145	135—140

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	13/IX.
Pezet		
Strug	220—210	250
Syndykat Kosz., Kraków	240	245—250
Tłuszcze Trzebinia	**750**	**750**
„Krakus" I—VI em.	195—165	170—190
Porcelana Ćmielów	240-230	235
Fabr. cukru w Chodorowie	**1320-1200**	**1335—1350**
Elektr. Siersza I—IV em.	74—73	72—78
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski	185	
Fabr. kapel. w Myślenicach	70	80
Bank Przemysłowy I-VIII	85—81	88—93
Bank Hipoteczny	170	180
Bank Małopolski	136—127	125
Ziemski Bank Kredyt.	48	50—51
Powszechny Bank Kredyt.	23—21.5	23
Akc. Bank Związkowy I-IX	50	
Bank Komercjalny I—IV	36—35	
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	620—610	

Kraków, 14 września. Realizacja zobowiązań na medio z jednej a dotkliwy brak gotówki z drugiej strony wpłynęły dzisiaj na obniżenie kursów wszystkich papierów. Jedyny wyjątek stanowi Pokucie, które poprawiło się o 5000 punktów. — Spadek kursów rozłożony jest nierównomiernie, dość silnie ucierpiały tym razem „ciężkie" papiery.

Na pogiełdzie dość znaczne ożywienie przy tendencji zniżkowej. Notowano: Jaworzno 4300—4200, per ultimo 5200. Gazy 600. Chybi 1900—1825. Lokomotywy 175—170. Silesia 420—400.

Natomiast na rynku pieniężnym trwa dalsza zwyżka na waluty. Oficjalnych notowań nie było. Transakcje zawierano następujące:

Waluty: Dolary 314.000. Czeskie korony 9350.

Czeki: Nowy Jork 320.000—315.000. Amsterdam 122.000. Paryż 17.900. Zurych 57.000—56.200. Wiedeń 440—445. Praga 9450.

Kraków, 14 września. — Mąka pszenna 60 prc. 1,660.000, mąka żytnia 70 prc. 810.000. Tendencja mocniejsza.

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	950—875—925
„ Handl. „	1700
„ dla Han. i Prz. 1—7	250—240-275
„ Kredytowy	180—185
„ Małopolski w Krak.	120—122.5
„ Przemysłowy w Warsz.	
„ Pols. Handl. w Pozn.	130
„ „ przem. we Lw.	72.5—80—77.5
„ Tow. spół. w Warsz.	350—360
„ Zachodni	720
„ Ziems. Kred. we Lw.	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	600—590
„ Związków Ziem.	90—95
Kijewski i Scholtze	
Fr. Puls	105—125—110
Wildt i Sp.	180—170—175
Cukrownia Chodorów	1150—1225—1200
„ Czersk I i II	885—370
„ Częstocice	4000—5000—5700
„ Gosławice	450-480
„ Michałow	680—680—640
Warsz. Tow. F. Cukru	poj. 9000—8750
Firley	155—140—165
Łazy	70—75
Drzewny przemysł	56
Warsz. T. Kop. Węgla	100 szt. 925—800 850 50 szt. 1200-1017.5-1050
H. Cegielski w Poznaniu	140—133—145
Lilpop, Rau i S-ka	170—165—170
Modrzejowskie zakł.	1625—1400
Norblin, Br. Buch i W.	295—270—300—390
Ostrowieckie zakł.	2050—1975—1990
„ 5	1950—1775—1800
Orthwein i Karasiński	125
Rohn, Zieliński i Ska	280—290
K. Rudzki i Ska 1—4	620—785—680—700
Fitzner i Gamper	2000—1800

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Starachowice 1—4 em.	1100—1025—1070
„Trzebinia"	
Ursus 1 em.	
Ursus 2 em.	
Pocisk	220—200
Parowóz	120—114—117.5
L. Zieleniewski	1950—1900-2000
Zawiercie	
Żyrardów	58000—63000—58000
Ł. J. Borkowski	185—165—170
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	41—37.5
War. Tow. Transp. i Żegl.	32—29.5
Polbal	
Spiess i Syn	410—350—390
Zachod. Tow.	
Ćmielów	245—250
Elektryczność	1450
Pol. Tow. Elektryczne	167—210
Belpol	
Haberbusch i Schiele	675—650
Tow. oczyszcz. spirytusu	475—400—450
Tepege	800
Polska Nafta	95—115
Bracia Nobel	370—325—330
Lenartowicz i Br. Ryl	38
Pustelnik	
Siła i Światło	175—180
Fabryka pap. „Klucze"	
Eksp. Soli Potasowych	1225—1150
Ceruta	
Skóry i Garbniki	
Kabel	24
Przemysł Naftowy	675—640
Strem	
Unia	
Marynin	860
Warsz. Syndykat Rolniczy	

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 14 września. Waluty: Dolary 299000 275 000, 280.000.

Czeki: Belgja 14.200—13.500, Berlin 0 003.35—0 003,25, Londyn 1,395.000 1 280 000, N. Jork 299.000—275.000—280 000, Paryż 17.400—16.300 Praga 8.400-8.390, Szwajcarja 48.950, Wiedeń 392·

Litewskie pretensje do Ligi Narodów

Litwa nie ustępuje w kwestji wileńskiej

Genewa, 14 września. Zgromadzenie Ligi Narodów prowadziło wczoraj dalsze obrady nad działalnością Ligi w roku ubiegłym. Zadowolenie z działalności dotychczasowej oraz wiarę w przyszłość Ligi Narodów wyrazili delegaci chiński oraz bułgarski. Politis dziękował za pomoc Ligi dla uchodźców greckich podnosząc zasługi Nansena. Gilbert Murray delegat południowo-afrykański wyraził zadowolenie z procedury stosowanej dotychczas w sprawach mniejszości, prosząc, aby bez ważnych motywów jej nie zmieniać. Przyjęte przez Radę Ligi poprawki polskie Murray uważa za pożyteczne dla ulepszenia procedury. Następnie zabrał głos delegat litewski Sidikauskas, oświadczając, **że w sprawie wileńskiej Liga nie stanęła na wysokości zadania nakreślonego jej przez jej twórców. Zaprzeczając kompetencji konferencji ambasadorów w sprawie wileńskiej Sidikauskas oznajmił, że nie spodziewa się od Ligi żadnej użytecznej interwencji w tej mierze.** Litwa nie ustępując z dawnego stanowiska liczy tylko na to, że Polska zgodzi się na polubowne roztstrzygniecie sprawy.

Legendarna wyspa Feaków — Korfu

Konflikt włosko-grecki przyczynił się do tego, że obecnie mówi się ustawicznie o wyspie Korfu. Warto się wobec tego przypatrzeć zblizka tej popularnej dziś wielce wyspie:

Z podróży, prowadzącej z Turcji przez Grecję do Trjestu, pozostaje Korfu w pamięci, jako jeden z najpiękniejszych krajobrazów.

Korfu, dziś zajęte przez Włochów, ma historję bardzo bogatą. Jeszcze w roku 734 przed Chrystusem założyli tę kolonję Koryntczycy, a najstarsze walki o nią, znane z historji, odbywały się na południowym cyplu w okolicach wysp Sybota. Walki te staczali Korymtczycy z własnymi swymi kolonistami. W starożytności wyspa znaną była pod nazwą Korkiry.

Ale wyspa Korfu ma też swoją historję, która wchodzi już w zakres legendy. Grecy i Rzymianie mieli ją za legendarną wyspę feaków, gdzie rozbitek Odyseusz był gościem Alkinousa. Miejsce, gdzie Odyseusz spotkał księżniczkę feaków, Nauzikaę, grającą w piłkę ze swemi towarzyszkami, dziś jeszcze ciekawym turystom wskazują przewodnicy, a odnoga morska otoczona ziemią, porastającą bujnym lasem, z którego do morza uchodzi wartki strumyk, gdzie, według Homera, bohater gnany po morzach przez burze odkrył wkońcu, że wicher zagnał go do ujścia rzeki, dziś jeszcze przedstawia uroczy widok. Tu w pobliżu mamy i inną reminiscencję z Homera, małą wysepkę Pontikonisi, która jest rzekomo okrętem, odwożącym Odyseusza do jego ojczyzny, Itaki, a który mściwy Posejdon po powrocie do kraju feaków przemienił w wyspę. Mała ta wysepka, leżąca tylko kilka metrów od brzegu, ze swymi piętrzącymi się terasami, porosła miniaturowymi gaikami cyprysów, wygląda rzeczywiście, jak leżący na kotwicy okręt. Znawca i wielbiciel Homera, natychmiast wjeżdżając do portu, zwraca uwagę na to, że dzisiejsze Korfu ze swymi dwoma portami, piętrzącymi się fortami odpowiada dokładnie szczegółowemu opisowi, jaki poeta starożytności daje nam o mieście feaków Scheria.

W czasach historycznych Korfu, nazwa ta pochodzić ma z greckiego słowa Koruphe, czyli szczyt lub kraj szczytu, przeszło pod panowanie Rzymian, potem kolejno było pod panowaniem Wenecji, Turcji, Francji i Anglji, a wkońcu Palmerston wraz z innemi wyspami jońskiemi odstąpił wyspę Grecji.

Korfu jest miejscem, jakby stworzonem do marzeń. Południowy klimat, niebo lazurowe, góry porosłe lasem aż do krańców wody, całe gaje oliwne i pola winnic, a wkoło piękne morze. Najwspanialszym budynkiem na wyspie jest Achilleion, wznoszący się na górze za miastem, niegdyś własność nieszczęśliwej cesarzowej austrjackiej, Elżbiety, która tam uciekała od zgiełku świata, po jej śmierci zakupiony przez cesarza Wilhelma. Posąg Heinego, ulubionego poety Elżbiety, Wilhelm kazał wywieźć z Korfu i biedny poeta jeszcze dziś tuła się po magazynach hamburskich, nie mogąc znaleźć miejsca w swej niegościnnej ojczyźnie. Po wojnie Achilleion stał się własnością rządu greckiego. Z wyżyny, na której stoi Achilleion, widok roztacza się wspaniały na całą cieśninę, dzielącą wyspę od lądu stałego Albanji. U stóp Achilleionu rozciąga się malownicze miasteczko ze swymi karłowatymi weneckiemi fortami, a granicami tego krajobrazu są drzewami oliwnemi porosłe góry, ciemny błękit nieba i morza i czerwono-brunatne ugory albańskich, za cieśniną pagórków.

KRONIKA

WYJAZD PREMJERA. Dziś wyjeżdża na wystawę rolniczą do Kempna p. prezes ministrów, Witos. P. premjera, który powróci do Warszawy w poniedziałek rano, zastępować będzie minister oświaty, Głąbiński, który będzie również witał imieniem rządu przybywającego do Polski kanclerza Austrji, dra Seipla.

NOWY DOWÓDCA KORPUSU NR. I. „Monitor Polski" ogłasza mianowanie generała brygady Daniela Konarzewskiego na dowódcę okręgu korpusu Nr I w Warszawie.

GEN. HALLER GOŚCI POLAKÓW Z AMERYKI. Przed wyjazdem do Ameryki generał Józef Haller podejmował śniadaniem w hotelu europejskim bawiących obecnie w Polsce Polaków z Ameryki. Po przemówieniu generała Hallera na cześć rządu i Polaków z Ameryki przemawiał między innymi minister spraw wojskowych, generał Szeptycki, minister spraw wewnętrznych, Kiernik i marszałek Trąmpczyński.

PRZYJAZD PRZEMYSŁOWCÓW AUSTRJACKICH DO POLSKI. Staraniem izby handlowej austro-polskiej w Wiedniu oraz izby handlowej wiedeńskiej uda się do Polski grupa przemysłowców austrjackich celem bliższego nawiązania stosunków handlowych między obu krajami. Wycieczce tej towarzyszył będzie austrjacki minister handlu, dr Schuerff.

WPISY NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM na rok szkolny 1923/24 rozpoczynają się w dniu **15 września** i trwać będą do dnia **29 września** włącznie z wyjątkiem niedziel. Wpisy odbywają się w oznaczonym wyżej terminie na cały rok szkolny, wobec tego słuchacze, zapisujący się na Uniwersytet, muszą wpisywać do kart wpisowych (rodowodów) oraz do książeczek legitymacyjnych (indeksów) wszystkie potrzebne im wykłady na cały rok szkolny w porządku trymestrów, — dla każdego trymestru odrębnie. — Wszyscy słuchacze muszą zgłaszać się do wpisu osobiście u dziekana odnośnego Wydziału.

NOWE ZNACZKI STEMPLOWE. Dnia 20 bm. wypuszczone będą w obieg znaczki stemplowe wartości 30 i 50 tysięcy marek.

„WIERA MIRCEWA" I „ŻABUSIA" W BAGATELI. Dyrekcja chcąc dać możność widzenia wszystkim znakomitych sztuk daje po zniżonych cenach dwa popołudniowe przedstawienia. W sobotę dnia 15 bm. ukaże się „Wiera Mircewa" Urwancewa i w niedzielę dnia 16 bm. „Żabusia" G. Zapolskiej.

KONKURS 15-TU ORKIESTR WOJSKOWYCH, który odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 8-mej wieczorem i 16-go bm. o godz. 11-tej w sali Starego Teatru, budzi wielkie zainteresowanie, czego dowodem, że znaczną część biletów już rozsprzedała firma Lipski przy ul. Sławkowskiej l. 8.

MONSTRE-KONCERT, który odbędzie się dnia 16 bm. o godz. 4 popołudniu, zapowiada się ze względu na swój bogaty i wielce artystyczny program nader imponująco. Bilety już nabyć można w kasie Teatru miejskiego im. Słowackiego.

EPIDEMJA SAMOBÓJSTW W KRAKOWIE. Dzisiaj o godz. 7 rano powiesił się w swem mieszkaniu przy ul. Kalwaryjskiej 36 majster blacharski, Adolf Sedner. Wezwany lekarz skonstatował śmierć. Powodem rozpaczliwego czynu był rozstrój nerwowy. Wczoraj w nocy wezwano Pogotowie ratunkowe na ul. Powiśle l. 12, gdzie krawiec, Jan Knapik, w zamiarze samobójczym rzucił się z IV piętra klatki schodowej. Desperata przewieziono w stanie beznadziejnym do szpitala.

ARESZTOWANIA. Miler Franciszek, lat 53, został przytrzymanym za kradzież worka z owsem, który zdjął koniowi z głowy. — Fydor Aleksander, lat 23, został przytrzymanym, ponieważ w czasie odpustu w Kalwarji skradł płaszcz gumowy na szkodę Antoniego Gawędzińskiego z niezamkniętego miejsca.

OBŁAWA POLICYJNA. W dniu wczorajszym przeprowadziły tut. organa policyjne z V Komisarjatu P. P. obławę za podejrzanymi osobnikami, podczas której przytrzymano kilka osób.

KRADZIEŻE. Do sklepu spożywczego Franciszka Litwy, przy ul. Rzeźniczej l. 26, włamano się w nocy, około godz. 2. Litwa jednak, który ma mieszkanie obok sklepu, zbudził się wskutek szmeru w jego sklepie i wszedł do tegoż, a na widok tegoż sprawcy zbiegli, zabierając ze sobą tylko 5 kg. słoniny.— Ze zamkniętego mieszkania Eleonory Zins przy ul. Orzeszkowej l. 5 skradziono w godzinach wieczornych 4 płaszcze i 1 kożuch wartości 15 miljonów marek. — Anieli Weberowej, zamieszkałej przy ul. Tadeusza Kościuszki l. 15, skradziono ze zamkniętego strychu pierze w poszewce wartości 1,500.000 marek. — Zofji Gądkównej, uczenicy Akademji handlowej, skradziono w czasie jazdy pociągiem na przestrzeni między Piotrowicami a Krzeszowicami walizkę skórzaną z garderobą i bielizną wartości 12 miljonów marek.

NIEUDAŁE WŁAMANIE DO MIESZKANIA ADWOKATA. Do zamkniętego mieszkania adwokata dra Franciszka Zadęckiego przy ul. Karmelickiej l. 30 włamali się niewyśledzeni dotychczas sprawcy około godziny 21-szej. Przechodząca jednak koło tego mieszkania stróżka tego domu zauważywszy drzwi od mieszkania dra Zadęckiego otwarte, a w tymże trzech obcych mężczyzn, zamknęła prędko te drzwi, sama zaś pobiegła w celu zawezwania pomocy. Gdy następnie po chwili powróciła i w towarzystwie posterunkowego weszła do mieszkania, nie zastała już tych osobników i jak się posterunkowy przekonał, ci zbiegli do sąsiedniego ogrodu, spuściwszy się z okna pierwszego piętra po prześcieradle, zabranem z łóżka Zadęckiego. Po przybyciu Zadęckiego stwierdził tenże, że nic nie zostało mu skradzionem.

SŁYNNĄ „NAGĄ TANCERKĘ" — Anitę Berber, znaną ze swych awanturniczych przygód, która ostatnio uprowadziła żonę pewnego wiedeńskiego potentata finansowego, o czem nam przed kilku dniami dzienniki doniosły, będziemy podziwiać w Krakowie, w oprawie przebajecznej bogatej filmu „Don Juan i jego trzy Marje" w „Uciesze" od soboty dnia 15 bm.

Z kraju

OPIECZĘTOWANIE KOMUNISTYCZNYCH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W WARSZAWIE. W dniu 11 bm. władze administracyjne wydały polecenie organom policyjnym w Warszawie zamknąć i opieczętować lokale robotniczych związków zawodowych: papierniczego (Pawia 15) i piekarskiego (Pawia 8). W obu lokalach policja zabrała książki związkowe i całą korespondencję. Związki te prowadziły robotę komunistyczną.

BANDA „MUCHY" GRASUJE. W miejscowości Nacz-Bryżówka, gm. Lachowickiej, banda Muchy-Michalskiego dokonała napadu na właściciela majątku Carnockiego. Banda składała się z 20 ludzi w mundurach policyjnych — wszyscy uzbrojeni w karabiny, rewolwery i granaty ręczne. Zrabowano 13 koni, biżuterję i różne inne rzeczy, na ogólną sumę pół miljarda marek.

ZBRODNIA I UJĘCIE MORDERCÓW. W czasie pilnowania moczących się w gliniance w Kałuszynie skór cielęcych, zamordowano stróża 60-letniego Chaima Kalinę. Morderstwa dokonano w ohydny sposób: Kalina ma poderżnięte gardło oraz dziewięć ran ciętych nożem na twarzy. Zbrodni dokonano prawdopodobnie w celu rabunkowym, lecz zbrodniarze byli widocznie spłoszeni, gdyż skóry ocalały. W niespełna pół godziny po dokonaniu zbrodni, zabójców schwytał komendant posterunku policji w Kałuszynie, starszy przodownik, Eugenjusz de Larsac. Są to: 19-letni Stanisław Szerszeń, garbarz i 26-letni Stanisław Sopiński, mechanik młyna parowego — obaj z Kałuszyna.

Rozmaitości

NIEDOSZŁY ŚLUB. Na Pomorzu wydarzył się ciekawy i zabawny wypadek. Pewien kolejarz z Wilna, obecnie zatrudniony w Tczewie, zapoznał się z panną z Czerska, z którą się też zaręczył i w ub. wtorek chciał ślub zawrzeć. Już wszystko było przygotowane do ślubu i miano się udać do kościoła, gdy naraz panna młoda zauważyła, że jej oblubieniec nie miał odpowiedniego ubrania. Wobec tego z nim nie poszła i ślub zerwała. Niedoszły małżonek nie otrzymał nawet pierścionków ślubnych i 500 tysięcy mk., wręczonych jej na trunki z powrotem. Tak przynajmniej ów kolejarz użalał się na policji tutejszej, prosząc ją, aby niedoszłą swą małżonkę, którą podejrzywał o stosunek z pewnym „szwabem", zniewoliła do oddania mu pierścionków i 500 tysięcy mk., wydanych na trunki.

PIĘTNAŚCIE SEKUND ZA WCZEŚNIE. Jeden z okrętów pasażerskich, wiozący wychodźców do Ameryki, przybył, wioząc na swoim pokładzie 500 Rosjan i **250 Polaków** z Gdańska, o 15 sekund za wcześnie, dzięki czemu pasażerowie nie mogli wylądować, gdyż liczba przybyszów jest ściśle ograniczona każdego miesiąca. Bardzo surowy komisarz dla spraw imigracyjnych, Mr. Couram. jest nieugięty, a ponieważ okręty bardzo często odbywają między sobą podobne wyścigi, narażając często życie pasażerów — wszyscy, którzy przybyli za wcześnie do nowojorskiego portu, nie zostali do Ameryki wpuszczeni. Tysiąc stu trzydziestu pasażerów musi wracać do Europy dzięki lekkomyślności odpowiedzialnych za podróż Towarzystw okrętowych, no i kapitanów okrętów.

JAK DŁUGO ŻYĆ BĘDZIESZ? Ścisłe badania naukowe udowadniają, iż wiele stworzeń żyje mniej więcej ośm razy dłużej, niż trwa wiek, w którym rośnie. Poświadczyć to mogą liczne przykłady: koń rośnie do 4 lat, żyje około 30; kura rośnie 1 rok, żyje do 8 lat; pies rośnie 2 lata, żyje przeszło 16 lat itd. Przykładów podobnych możnaby setki przytoczyć. Natomiast prawidło to nie dotyczy zupełnie ludzi, najbardziej skomplikowanych stworzeń: ludzie rosną przez 25 lat, czyli powinni żyć 200 lat, umierają natomiast przeważnie w 50—60 roku życia. Czem to jest spowodowane? Przedwczesna śmierć ludzi jest wynikiem intensywnego życia, jakie pędzą. Intensywność życia coraz bardziej wzrasta, to też statystyka wykazuje, iż ludzie żyją coraz krócej. Południowcy mają życie dłuższe, dzięki przebywaniu w słońcu i powietrzu. W Bułgarji naprzykład żyje około 4000 osób, liczących ponad 100 lat. Niemcy mają obecnie zaledwie 76 stuletnich, Rumunja — 1074, Serbja — 573. Hiszpanja — 410, Francja — 113, Włochy — 198, Rosja 89. Norwegja — 23, Szwecja — 10.

WIADOMOSCI GOSPODARCZE

Gdańsk wprowadza polską walutę

W komisji sejmú gdańskiego zakomunikował senator dr Volkmann, co następuje: Komitet finansowy Rady Ligi doszedł do przekonania, że nie jest nadal możliwem prowadzić dalsze układy z komisją reparacyjną i Radą Ambasadorów w sprawie przyznania ulg reparacyjnych dla Gdańska. Układy te byłyby niezbędne, jeśli Gdańsk ubiegałby się o kredyt państwowy, albo gwarancję jakiegokolwiek państwa dla uzyskania kredytu walutowego, coby trwało bardzo długi czas. Wobec tego komitet finansowy dał Gdańskowi radę, by kredyt walutowy zdobył sobie w bankach gdańskich w formie kredytu prywatnego. Dalej polecił komitet finansowy ze względu na ułatwienie wprowadzenia własnej waluty gdańskiej porozumieć się z Polską. Delegacja polska w Genewie oświadczyła, że nie mogła wziąć natychmiast udziału w odnośnych obradach; polski minister skarbu jest jednak gotów porozumieć się z dr. Volkmannem w tej kwestji. Przypuszczalnie polski minister skarbu będzie 13-go, albo 14-go w Genewie.

Porozumienie polsko-gdańskie wyobraza sobie komitet finansowy w sposób następujący:

Polska zobowiązuje się do wzajemności w sprawie przyjmowania przyszłych gdańskich pieniędzy, traktując przyszły gulden gdański w Polsce na równi z marką polską w Gdańsku. Dalszem następstwem byłoby oczywiście, żeby polskie koleje w Gdańsku przyjmowały pieniądz gdański, jako prawny środek płatniczy. Polska zobowiązuje się nadal nie robić żadnych trudności w sprawie praktycznego wykonania reformy monetarnej. Gdańsk ze swej strony zobowiązuje się:

Nie upatrywać w reformie monetarnej precedensu dla ustalenia artykułu 36 konwencji paryskiej, która Polskę i Gdańsk zobowiązuje ujednostajnić swoje systemy monetarne. Zaprowadzenie papierowej marki polskiej w Gdańsku nie wchodzi w rachubę, ponieważ marka polska nie przedstawia systemu monetarnego w myśl artykułu 36. Późniejsze układy co do ujednostajnienia uzdrowionych systemów monetarnych nie zostają zniesione przez gdańską reformę walutową.

Gdańsk ma się zgodzić wobec banków gdańskich, które gotowe są utworzyć Bank Emisyjny, na udział gdańskich banków narodowości polskiej na warunkach, mających być później ustalonymi.

Podział jednostki monetarnej, którą stanowi funt sterlingów, nie przewiduje 100 tylko 25 części.

Układy w sprawie kredytu walutowego, który otrzymać ma Gdańsk za gwarancją prywatną tytułem kredytu walutowego, będą dalej prowadzone w Londynie.

W przyszłych 14 dniach nastąpić ma rozwiązanie sprawy walutowej. Senat czyni wszelkie przygotowania, na co wskazuje drukowanie już przyszłych pieniędzy gdańskich przez niektóre drukarnie gdańskie.

—ooo—

TERMINARZ PODATKOWY. Wpłaca się podatek do 15 września — od obrotu za sierpień, do 1 października — dochodowy, do 15 października — od obrotu za styczeń i luty (1 rata), do 15 października — od obrotu za wrzesień, do 10 listopada — od obrotu za marzec i kwiecień (2 rata), do 15 listopada — od obrotu za październik, do 1 grudnia — patent na 1924 rok, do 10 grudnia — zadatek na podatek majątkowy, do 10 grudnia — od obrotu za maj i czerwiec (3 rata), do 15 grudnia od obrotu za listopad.

BRAK GOTÓWKI. W stosunkach handlowych coraz mocniej daje się odczuwać brak gotówki, co spowodowało znaczne podrożenie stopy procentowej w obrotach prywatnych. Pożyczki zabezpieczone wekslami opłacane są w wysokości 30—35 procent miesięcznie. Okoliczność powyższa w niemałym stopniu wpływa na potęgowanie się drożyzny, albowiem powoduje podrożenie kosztów handlowych.

WYWÓZ SŁODU I ZAKAZ WYWOZU SKÓRY KRÓLIKÓW. Onegdaj odbyło się posiedzenie w Głównym urzędzie przywozu i wywozu, na którem dokonano podziału kontyngentu słodu, przeznaczonego na wywóz. Równocześnie postanowiono pozwoleń na skóry królików nie udzielać.

PODPISANIE UMOWY W PRZEMYŚLE WĘGLOWYM. Od kilku tygodni prowadzone pertraktacje o wysokość dodatku drożyźnianego w uposażeniu górników w Zagłębiu Dąbrowskiem zostały zakończone w dniu 11 bm. w godzinach wieczorowych. Zgodzono się na 77 proc. dodatku do pensji sierpniowej. Umowa ta ważną jest formalnie do 15 września. Należy żywić nadzieję, że i po 15 bm. zostanie przedłużona na tych samych warunkach.

Z TARGÓW WSCHODNICH. Przedstawicielstwo handlowe sowieckie w Warszawie zawiadomiło telegraficznie zarząd Targów o przyjeździe na Targi komisji zakupów celem poczynienia transakcyj handlowych. Szef sowieckiej misji handlowej, p. Fiedorow, przybędzie po raz drugi na Targi dnia 14 bm.

EKSPORT NACZYŃ EMALJOWANYCH. Z Katowic donoszą: Odbył się tutaj zjazd przedstawicieli przemysłu wyrobów emaljowanych. W obradach brali udział przedstawiciele ministerstwa przemysłu i handlu i dyrektor departamentu Stander. Omawiano sprawę zwiększenia eksportu naczyń emaljowanych za granicę i utrzymania w ruchu fabryk. Myślą przewodnią obrad była sprawa zorganizowania związku fabryk. Głównymi odbiorcami zagranicznymi były dotychczas Rumunja i kraje bałtyckie. Przyszły związek miałby dążyć do skierowania eksportu do Azji i Ameryki południowej, gdzie przed wojną kilka fabryk polskich miało licznych odbiorców. Związek będzie również starał się wyrabiać naczynia tylko z blach krajowych. Obrady zjazdu zostały odłożone i odbędą się za dwa tygodnie w Warszawie.

FORD ZAKŁADA FABRYKI AUTOMOBILÓW W POLSCE. W prasie czechosłowackiej ukazała się w swoim czasie wiadomość o zamierzonym jakoby projekcie Forda założenia w republice czechosłowackiej fabryki samochodów. Pogłoski te zaniepokoiły tutejszy przemysł automobilowy, który wypowiedział się bardzo ostro przeciwko zamierzonemu wtargnięciu Forda do R. C. S. Wobec tego stanowiska, zajętego przez sfery czesko-słowackie w tej sprawie, Ford zmienił podobno swój zamiar, zajął się planem założenia swego oddziału i wybudowania fabryki automobilowej w Polsce, jako najbardziej nadającym się do tego celu kraju, posiadającym wytrawnego robotnika i tanią robociznę, jak również najlepiej położonym dla eksportu automobilów na blizki wschód i do Rosji.

FILJA ROSYJSKIEGO BANKU PAŃSTWOWEGO W PARYŻU. Dyrektor rosyjskiego banku państwowego, Scheinmann, za zgodą rządu francuskiego, przyjedzie do Paryża w najbliższym czasie, by wejść w kontakt z instytucjami francuskiemi w celu utworzenia filji tego banku w Paryżu.

20 MILJARDÓW MAREK DLA DROBNEGO PRZEMYSŁU. P. K. O. do dnia 1 września rb. udzieliła miejskim i powiatowym kasom oszczędności, bankom spółdzielczym, ludowym itp. instytucjom drobnego przemysłu, rolnictwa i rzemiosła, lokat na sumę mk. 19.304,980.664. Akcja ta zasługuje na tem większe uznanie, jeśli zważymy, iż drobny przemysł i rzemiosła w Polsce niejednokrotnie zastępować muszą te gałęzie niezbędnego przemysłu, którego Polsce brak, a którego wyroby sprowadzane być muszą z zagranicy.

KAPITAŁ ANGIELSKI W ROSJI. Wobec tego, iż mieszane towarzystwa w Rosji cieszą się zaufaniem zagranicy, „sowiety" skłaniają się ku reorganizacji tych towarzystw na akcyjne. Dotychczas uczestniczyły w mieszanych towarzystwach przeważnie kapitały niemieckie, ale krach finansowy Niemiec zatamował w ostatnich czasach ekspansję ekonomiczną na Wschód. Obecnie „Wniesztorg" kieruje swe zabiegi w stronę Anglji i Ameryki, Niemcy zaś usiłują występować jako pośrednicy. Angielski rynek finansowy chce zorganizować przedsiębiorstwo żeglugi na Wołdze i na morzu Kaspijskiem, udzielić kolejom rosyjskim kredytu długoterminowego i podobno skłonny jest nawet do wypuszczenia wielomiljonowej pożyczki sowieckiej dla uregulowania międzynarodowych zobowiązań Rosji.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI
(początek o godzinie 7 1/2)
Piątek: „Tragedja dzieci"
Sobota: „Człowiek z budki suflera"

BAGATELA
(początek o godzinie 8-ej)
Piątek: „Proces rozwodowy Pani B."
Sobota popoł.: „Wiera Mircewa" (ceny zniżone)
wieczór: „Proces rozwodowy Pani B."

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.